

Ce prevede noua schemă de ajutor de stat pentru investiții destinate industriei prelucrătoare

Autor: Ileana Guțu, Liderul departamentului de Evaluare, modelare financiară și analiză economică, EY România

O nouă schemă de ajutor de stat privind acordarea de granturi pentru investiții destinate industriei prelucrătoare a fost adoptată în luna august de către Guvern (Hotărârea de Guvern nr. 959/2022), iar forma finală a Ghidului solicitantului a fost publicată în luna septembrie 2022.

Scopul acestei scheme este să impulsioneze atragerea investițiilor din industria prelucrătoare, cu efect direct asupra dezvoltării regionale, creării de locuri de muncă și creșterii competitivității produselor românești, prin extinderea și susținerea lanțurilor valorice din diferite ramuri industriale. Prima sesiune pentru depunerea aplicațiilor se va deschide la data de 1 noiembrie 2022.

Contextul acestei scheme este legat de conflictul din Ucraina și răspunde necesității de a reduce disfuncționalitățile din cadrul lanțurilor de aprovizionare, deja afectate de pandemia COVID (fiind eligibile, prin derogare, și întreprinderile care au intrat în dificultate în perioada 1 ianuarie 2020 – 31 decembrie 2021), prin asigurarea surselor de finanțare necesare și a capacităților de producție.

Sectoarele vizate acoperă atât fabricarea calculatoarelor și produselor electronice și optice, a echipamentelor electrice, mașinilor și utilajelor, cât și a produselor de larg consum (băuturi, produse textile, articole de îmbrăcăminte, hârtie etc.).

Ce bani sunt alocați prin schema de ajutor de stat H.G. nr. 959/2022[1]

Cu o alocare de 300 de milioane de euro (bugetul mediu anual fiind 150 de milioane de euro), aplicarea schemei se va face în baza acordurilor de finanțare emise de Ministerul Economiei, până la sfârșitul anului 2023, plata ajutorului de stat efectuându-se în perioada 2022-2027, în limita bugetului anual alocat schemei.

Costuri eligibile

În plus față de schema de ajutor de stat H.G. nr. 807/2014 (care pune accent, din perspectiva cheltuielilor eligibile, asupra costurilor fără TVA, aferente realizării, respectiv achiziționării, după caz, de active corporale și necorporale, precum și cheltuielilor legate de închirierea construcțiilor, aferente realizării investiției inițiale), schema de ajutor de stat în baza H.G. nr. 959/2022 încadrează în categoria cheltuielilor eligibile și costurile salariale care rezultă din crearea de locuri de muncă în urma unei investiții inițiale, calculate pe o perioadă de 2 ani, sau o combinație între costurile investițiilor în active corporale și necorporale și costurile salariale, cu condiția de a nu depăși cuantumul cheltuielilor eligibile aferente investițiilor în active sau costurilor salariale, în funcție de care dintre acestea este mai mare.

Spre deosebire de schemele de ajutor de stat reglementate de H.G. nr. 807/2014 și H.G. nr. 332/2014, unde activele achiziționate trebuiau să fie noi, schema reglementată de H.G. nr. 959/2022 introduce posibilitatea achiziționării de active utilizate pentru întreprinderi mici și mijlocii și pentru achiziționarea unei unități, cu îndeplinirea anumitor condiții (spre exemplu, achiziția să fie făcută în condițiile pieței, implicând terțe părți care nu au legătură cu cumpărătorul). Totodată, sunt definite și condiții specifice pentru închirierea activelor, de durată minimă în cazul terenurilor

și clădirilor (minimum 5 ani de la data preconizată a finalizării investiției pentru întreprinderile mari și minimum 3 ani pentru IMM-uri) și prin intermediul leasingului financiar pentru instalații sau utilaje (cu obligația de a le achiziționa la data expirării contractului).

Comaniile care iau în considerare depunerea unei aplicații pentru schema de ajutor de stat prevăzută în cadrul H.G. nr. 959/2022 trebuie să aibă în vedere faptul că următoarele cheltuieli sunt definite ca fiind costuri neeligibile: achiziția, modernizarea, reabilitarea de construcții și lucrările suplimentare de construcții necesare în vederea schimbării destinației unor construcții existente, achiziția de mobilier și mobilier industrial, decorațiuni, calculatoare electronice care nu fac parte din fluxul tehnologic etc. Totodată, nici cheltuielile pentru reabilitarea/repararea activelor corporale achiziționate sau pentru montajul instalațiilor tehnice, mașinilor și echipamentelor nu fac parte din categoria cheltuielilor eligibile.

Aspecte specifice

Dincolo de necesitatea ca investițiile realizate să aibă o valoare minimă de 3 milioane de euro (echivalentul în lei), companiile care doresc să aplice pentru această schemă trebuie să ia în considerare necesitatea ca minimum 10% din valoarea proiectului să reprezinte investiții verzi (spre exemplu, instalarea de panouri solare pe acoperișul unei noi hale de producție, cu scopul reducerii consumului energetic) și, totodată, că trebuie să asigure o contribuție financiară de cel puțin 25% din costurile eligibile (resurse proprii sau finanțare externă), sub o formă care să nu fi făcut obiectul unui alt ajutor public.

Foarte important de știut pentru companiile care intenționează să aplice pentru schema de ajutor de stat reglementată de H.G. nr. 959/2022 și care au un obiect de activitate care se regăsește și în lista sectoarelor de activitate eligibile,

este faptul că atât o analiză de eligibilitate, cât și documentarea planurilor de investiții sunt aspecte esențiale pentru reușita aplicației. Un aspect nou introdus privește definirea investițiilor verzi, care au în vedere felul în care companiile contribuie la atenuarea schimbărilor climatice, la adaptarea la aceste schimbări, tranziția spre o economie circulară, utilizarea durabilă a resurselor etc.

În concluzie, în funcție de planurile viitoare de investiție și opțiunile de dezvoltare pe termen mediu și lung, recomandăm investitorilor să ia în considerare și să respecte prevederile schemei de ajutor de stat gestionate de Ministerul Economiei în cazul în care doresc să depună cererea pentru obținerea acordului de finanțare.

[1] La baza acestui nou act normativ (art. 2 din H.G. nr. 959/2022) stă Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei Europene din 17 iunie 2014, de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu Piața Internă, în aplicarea art. 107 și 108 din Tratat, cu modificările și completările ulterioare, iar valoarea maximă permisă pentru un proiect mare de investiții se calculează conform formulei „ $R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C)$ ”, unde „R” reprezintă intensitatea maxim admisibilă a ajutoarelor pentru regiunea/județul unde se realizează investiția, „A” reprezintă costurile inițiale eligibile în valoare de 50 de milioane de euro, „B” este partea din costurile eligibile cuprinsă între 50 de milioane de euro și 100 de milioane de euro, iar „C” este partea din costurile eligibile de peste 100 de milioane de euro (art. 3 pct. 27).